

Sygn. akt **III AUa 1295/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Cierpiał

Sędziowie: SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.)

SSA Marek Borkiewicz

Protokolant: insp.ds.biurowości Agnieszka Perkowicz

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 r. w Poznaniu

sprawy **E. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 23 lutego 2015 r. sygn. akt VIII U 4521/14

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 o tyle, iż prawo do ustawowych odsetek przyznaje od 13 października 2012 r.;**
- 2. w pozostałym zakresie apelację oddala;**
- 3. zasądza od E. M. na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.**

SSA Marek Borkiewicz	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
----------------------	----------------------	-------------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8.07.2014r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. działając na podstawie przepisów art. 118 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013r., poz. 170), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 17.06.2014r., odmówił E. M. wypłaty odsetek ustawowych.

Na skutek odwołania E. M. od powyższej decyzji Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 23 lutego 2015r., w sprawie VIII U 4521/14 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do ustawowych odsetek od

przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2013r., sygn. akt III AUa 697/13, świadczenia przedemerytalnego za okres od dnia 13 września 2012r. do dnia zapłaty (pkt 1) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i prawne:

E. M. urodziła się w dniu (...) Odwołująca jest uprawniona do świadczenia przedemerytalnego.

W okresie od dnia 20.09.1977r. do 30.11.2011r. E. M. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A., P., Oddział w M. z siedzibą w K., ostatnio na stanowisku operatora urządzeń produkcji. Stosunek pracy ustął w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, z powodu likwidacji pracodawcy, tj. z przyczyn niedotyczących pracownika.

Za okres od dnia 01.12.2011r. do 31.01.2012r. odwołująca otrzymała odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia.

Odwołująca na dzień 31 grudnia 2011r. (tj. koniec roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy z powodu likwidacji pracodawcy) legitymuje się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze 34 lat, 3 miesięcy i 24 dni, w tym okresów składkowych 28 lat, 10 miesięcy i 15 dni, okresów nieskładkowych 5 lat, 5 miesięcy, 9 dni. Natomiast na dzień rozwiązania stosunku pracy E. M. posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 34 lata, 4 miesiące i 24 dni, który obejmuje 28 lat, 10 miesięcy i 15 dni okresów składkowych oraz 5 lat, 6 miesięcy i 9 dni okresów nieskładkowych.

E. M. od dnia 1.02.2012r. była zarejestrowana w (...) Urzędzie Pracy w M. jako osoba bezrobotna i z tego tytułu, jak wynika z zaświadczenia z dnia 12.09.2012r. wystawionego przez PUP, w okresie od dnia 9.02.2012r. do 31.08.2012r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych. W okresie pobierania zasiłku odwołująca nie odmówiła przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

W dniu 12.09.2012r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Decyzją z dnia 28.09.2012r., organ rentowy odmówił E. M. prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując że nie udowodniła 35 lat okresów składkowych i nieskładkowych (do dnia 30.11.2011r.) oraz 34 lat (do dnia 31.12.2010r.).

Od powyższej decyzji E. M. wniosła odwołanie.

Wyrokiem z dnia 7.02.2013r., sygn. akt VIII U 4568/12, Sąd Okręgowy w Poznaniu zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do świadczenia przedemerytalnego, poczynając od dnia 1.09.2012r.

W uzasadnieniu powyższego wyroku, Sąd Okręgowy wskazał, że odwołująca E. M. legitymuje się niezbędnym 34-letnim okresem składkowym i nieskładkowym - tj. 34 latami, 3 miesiącami i 24 dniami, ustalonym do 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy (tj. 31.12.2011r.), z powodu likwidacji pracodawcy, u którego pozostawała w zatrudnieniu przez okres ponad 6 miesięcy, posiada status bezrobotnego i po otrzymaniu zaświadczenia z (...) Urzędu Pracy, iż nie odmówiła przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wystąpiła we właściwym terminie z wnioskiem o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Z powyższego wynika zatem, że spełniła przesłanki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, określone w art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy o świadczeniach. W ocenie Sądu Okręgowego - ZUS niezasadnie przyjął, że stosunek pracy, w którym dotychczas pozostawała wnioskodawczyni, ustął z dniem 30.11.2011r., a więc zgodnie z datą wskazaną na świadectwie pracy odwołującej z dnia 30.11.2011r. Jednocześnie dokument ten zawierał informację, że za okres od dnia 01.12.2011r. do 31.01.2012r. odwołująca otrzymała odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia.

Apelację od powyższego wyroku wniosł organ rentowy.

Wyrokiem z dnia 11.12.2013r., sygn. akt III AUa 697/13, Sąd Apelacyjny w Poznaniu w punkcie 1 zmienił zaskarżony wyrok o tyle, że przyznał odwołującej E. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego, poczynając od dnia 13.09.2012r., a w punkcie 2 oddalił apelację w pozostałej części.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymał odpis wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu 12.02.2014r., a akta rentowe wpłynęły do organu rentowego w dniu 03.04.2014r.

Wykonując prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego, organ rentowy decyzją z dnia 9.04.2014r. przyznał odwołującej prawo do świadczenia przedemerytalnego poczynając od dnia 13.09.2012r.

Organ rentowy dokonał wyrównania świadczenia przedemerytalnego za okres od 13.09.2012r. do 31.03.2014r. w wysokości 17.954,95 zł.

Płatność świadczenia odwołującego została ustalona na 1 dzień każdego miesiąca.

W dniu 17.06.2014r. odwołująca złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę należnych odsetek od przyznanego decyzją z dnia 09.04.2014r. świadczenia przedemerytalnego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 8.07.2014r., organ rentowy odmówił E. M. wypłaty odsetek ustawowych.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy wskazał, że istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia kwestii, czy odwołującej przysługują odsetki od świadczenia przedemerytalnego.

Sąd Okręgowy przywołał następnie treść art. 118 ust. 1, 1a, 2 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy przywołał stanowisko organu rentowego, który podnosił, iż zarówno wydanie decyzji jak i spłata wyrównania zrealizowane zostały w terminie, a Sąd nie orzekł o ewentualnej odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia przedemerytalnego. Wobec powyższego organ rentowy wykonując prawomocny wyrok Sądu dokonał spłaty świadczenia bez odsetek. Organ rentowy wskazywał, że wyrok Sądu został doręczony w dniu 12.02.2014r., natomiast dopiero w dniu 3.04.2014r. Sąd Okręgowy w Poznaniu doręczył akta sprawy, które zawierały dokumenty niezbędne do wykonania wyroku Sądu. Ponadto organ rentowy prowadził postępowanie wyjaśniające z Powiatowym Urzędem Pracy w celu ustalenia w jakiej kwocie wypłacono zasiłki dla bezrobotnych w okresie od dnia 13.09.2012r. Odpowiedź została udzielona w dniu 7.04.2014r. Na tej podstawie organ rentowy decyzją z dnia 9.04.2014r., wykonując wyrok Sądu przyznał odwołującej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 13.09.2012r.

Organ rentowy powołał się na przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wskazał, że ostatnią okolicznością niezbędną do dokonania wypłaty świadczenia przedemerytalnego był wpływ akt rentowych odwołującej w dniu 3.04.2014r. oraz wpływ informacji z PUP o kwocie wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych. Od tej daty organ rentowy miał zatem 30 dni na wydanie decyzji oraz wypłatę świadczenia. Decyzja została wydana w dniu 9.04.2014r., a więc przed upływem 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności. Z tych powodów zdaniem organu rentowego brak jest podstaw do wypłaty odsetek od świadczenia przyznanego wyrokiem Sądu. Zatem pomiędzy datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, a najbliższym terminem płatności świadczenia nie minął okres 30 dni, dlatego też zdaniem organu rentowego wypłata wyrównania nastąpiła w terminie i odsetki z tytułu opóźnienia w spłacie nie przysługują.

Dokonując oceny prawidłowości powyższego stanowiska pozwanego, Sąd Okręgowy ustalił znaczenie pojęcia „wyjaśnienia ostatniej okoliczności” oraz zakresu zastosowania art. 118a powołanej ustawy. W tym zakresie Sąd Okręgowy zacytował wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11.09.2007r. w sprawie P 11/07 (OTK –A 2007/8/97), wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.01.2005r. w sprawie I UK 159/04 (OSNP 2005/19/308) i wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21.04.2009r. (I UK 345/08 LEX 551000), wskazując, że błąd w wykładni lub niewłaściwym

zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji prawnych w przedmiotowym stanie faktycznym. W takiej sytuacji Sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Jeśli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy wskazał, że odwołująca przedłożyła do organu rentowego wszystkie niezbędne dokumenty stanowiące podstawę do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego. Wyrokiem z dnia 11.12.2013r., sygn. akt III AUa 697/13, Sąd Apelacyjny w Poznaniu w punkcie 1 zmienił zaskarżony wyrok o tyle, że przyznał odwołującej E. M. prawo do świadczenia przedemerytalnego, poczynając od dnia 13.09.2012r., a w punkcie 2 oddalił apelację w pozostałej części.

Wykonując prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego, organ rentowy decyzją z dnia 9.04.2014r. przyznał odwołującej prawo do świadczenia przedemerytalnego poczynając od dnia 13.09.2012r. Organ rentowy dokonał wyrównania świadczenia przedemerytalnego za okres od 13.09.2012r. do 31.03.2014r. w wysokości 17.954,95 zł. bez odsetek ustawowych.

Zdaniem Sądu Okręgowego stanowiska ZUS nie można podzielić, ponieważ w toku postępowania sądowego nie zostały ujawnione żadne nowe okoliczności, ani nie przedstawiono innych dowodów niż te, którymi dysponował organ rentowy. Już w momencie złożenia przez odwołującą wniosku o przyznanie prawa świadczenia przedemerytalnego, organ rentowy w oparciu o zgromadzone dokumenty miał możliwość wydania prawidłowej decyzji, a okoliczność, że wydał odmowną decyzję i konieczność odwołania się ubezpieczonej do Sądu nie może powodować negatywnych konsekwencji dla odwołującej, pozbawiając ją prawa do odsetek.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż decyzja organu rentowego była niezasadna i na podstawie powołanych przepisów ustaw o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do ustawowych odsetek od przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11.12.2013r., sygn. akt III AUa 697/13 świadczenia przedemerytalnego za okres od dnia 13.09.2012r. do dnia zapłaty.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz przepisów § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 490).

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, w części, w której przyznano odwołującej prawo do odsetek ustawowych od dnia 13 września 2012r. do dnia zapłaty, zamiast od dnia 13 października 2012r. a także w części obejmującej koszty zasądzone w pkt 2 wyroku.

Apelujący zarzucał naruszenie art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez uznanie, że w dniu wpływu wniosku E. M. o świadczenie przedemerytalne do organu rentowego została wyjaśniona ostatnia okoliczność niezbędna do wydania decyzji i pominięcie 30 – dniowego terminu na wydanie decyzji przez organ rentowy.

W oparciu o powyższe organ rentowy wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie odwołania w tym zakresie oraz zasądzenie od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku, zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c., o tyle tylko, że prawo do ustawowych odsetek przyznano od 13 października 2012r.

Organ rentowy kwestionował wyrok jedynie w zakresie daty początkowej prawa do odsetek, o którym orzeczono w pkt 1 zaskarżonego wyroku, w którym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję przyznając wnioskodawczyni prawo do ustawowych odsetek od przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2013r., sygn. akt III AUa 697/13, świadczenia przedemerytalnego za okres od dnia 13 września 2012r. do dnia zapłaty.

W ocenie Sądu Apelacyjnego trafnie zarzucał pozwany, że prawo do odsetek należy się odwołującej od dnia 13 października 2012r., a nie jak ustalił Sąd Okręgowy – od 13 września 2012r.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120 ustawy.

W sposób szczegółowy zasady obliczania odsetek, o których mowa w art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, że rację ma organ rentowy, że w myśl art. 118 ust. 1 ww. ustawy - odsetki ustawowe należą się odwołującej po upływie 30 dni od „wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji”, tj. po upływie 30 dni liczonych od 13.09.2012r., a zatem od dnia 13.10.2012r. od przyznanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2013r. świadczenia przedemerytalnego. Nadmienić należy, że skoro odwołująca złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne w dniu 12 września 2012r., to przyznanie świadczenia emerytalnego nastąpiło zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych – od dnia następnego, tj. od 13 września 2012r. i od tej właśnie daty Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 11 grudnia 2013r. w sprawie III AUa 697/13 przyznał wnioskodawczyni świadczenie przedemerytalnego.

Tym samym, uwzględniając 30 dniowy termin do wydania decyzji przewidziany w powołanym wyżej art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, liczony od dnia 13 września 2012r., odwołującej przysługuje prawo do odsetek ustawowych od 13 października 2012r.

Z względów Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 orzekając o tym na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W pozostałym zakresie, zgodnie z art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację. Brak było bowiem podstaw do zmiany kwestionowanego wyroku także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, ponieważ – co do zasady – to odwołująca jest stroną wygrywającą sprawę, czego nie zmienia korekta terminu przyznania odsetek o 1 miesiąc, a tym samym to odwołującej należał się od pozwanego zwrot kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji, zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., o czym Sąd Okręgowy prawidłowo orzekł w pkt 2 zaskarżonego wyroku.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - zasądzając od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSA Marek Borkiewicz	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer
----------------------	----------------------	-------------------------------